

TÉMA PŘÍSTUPNOSTI V KNIHOVNĚ JIŘÍHO MAHENA V BRNĚ

Mgr. Olga Čejková / marketing@kjm.cz

KDO JSME

Kdo jsme, co umíte?

- Knihovna Jiřího Mahena v Brně je příspěvková organizace města Brna
- 2. největší městská knihovna v ČR
- Ústřední knihovna (ul. Kobližná) + 34 poboček ve všech městských částech

Jaká je naše vize, cíle?

- být zde pro všechny Brňany, kteří chtějí využívat naše služby
- **reflektovat** specifické potřeby, ale také **integrovat**

Na koho jsou zaměřené naše activity?

- knihovní, informační, kulturní a vzdělávací služby cílí na všechny Brňany, mezi nimi také na osoby potýkající se s fyzickými handicapy, cizince a příslušníky národnostních menšin, osoby potýkající se se sociálním vyloučením

JAK NA KNIHOVNU BEZ BARIÉR?

- **Téma bezbariérovosti v českých knihovnách**

nízkoprahovost, integrace

reflektujeme specifické potřeby uživatelů

Certifikát Handicap Friendly (SKIP)

Dosahování bezbariérovosti je chápáno jako dlouhodobý proces

- **Tým**

pracovní skupina pro bezbariérovost v KJM

manažerka služeb ÚK vybavená základy českého znakového jazyka

- **Spolupráce**

Specializované organizace v rámci Brna

Účast na odborných konferencích a oborových setkáních

Členství v sekci Bezbariérové knihovny SKIP

- **Vybavení provozů**

- **Finance**

- **Aktivity**

KNIHOVNA PRO NEVIDOMÉ A SLABOZRÁKÉ

- v KJM již **od roku 1976**
- od tohoto roku dohoda s Knihovnou a tiskárnou pro nevidomé Karla Emanuela Macana v Praze
- součástí Hudební knihovny a naleznete ji ve 3. patře Ústřední knihovny KJM
- u vstupu hlasový majáček, hlasová signalizace ve výtahu
- zrakově postižení se mohou **zdarma registrovat, půjčit zvukové knihy, tyflopomůcky, hmatové reliéfní knihy, knihy v brailově písmu, časopisy se zvětšeným písmem** (Zora, Obzor), v brailově písmu, **počítače s internetem s úpravou zobrazení pro zrakově postižené**, digitální lupa ad.
- **Vzdělávací pořady** – např. o využívání kompenzačních technologií
- **Čtenářský klub Knihovny pro nevidomé a slabozraké** (měsíční četnost)
- **Spolupráce:** SONS, Teiresiás, Tyflocentrum, Tyfloservis
- Popis trasy do KJM pro zrakově postižené <http://kony.wz.cz/trasy/kjm.htm>
- Web Knihovny pro nevidomé a slabozraké <https://www.kjm.cz/knihovna-pro-nevidome-a-slabozrake>

KNIHOVNA PRO NEVIDOMÉ A SLABOZRAKÉ

INTEGRAČNÍ ARTETERAPIE PRO ZRAKOVĚ POSTIŽENÉ A VIDÍCÍ

Červen 2023

Foto: Zbyněk Maděryč

Projekt na podporu výtvarných aktivit, vzdělávání a čtenářství zrakově postižených financovaný MK ČR

Výstava: prosinec 2023, ÚK KJM

BESEDA

29. 11. 2023

Zdravý selský rozum (téma mediální gramotnosti, Jaroslav Valůch)

SLUŽBY PRO OSOBY SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM

- **Registrace, půjčování a internet zdarma** po předložení průkazu ZTP
- Proškolená **zaměstnankyně podávající informace v českém znakovém jazyce** v Ústřední knihovně
- **Hračky a didaktické pomůcky** k půjčení v Hudební knihovně (Lekotéka)
- DVD s českými titulky pro neslyšící v Hudební knihovně
- **indukční smyčky** v multifunkčním sále Kobližná 4, přednáškový sál Vondrákova (Bystrc)
- Po dohodě **možnost zpřístupnit vybrané programy lidem se sluchovým postižením** (externě lze zajistit přepis v reálném čase / Teiresiás, tlumočení do znakového jazyka / Unie neslyšících, Tichý svět)
- **Videonávody** k vybraným službám **v českém znakovém jazyce**
<https://www.kjm.cz/knihovna-bez-barier>
- **Programy pro specializované ZŠ, MŠ**

Pravidla absenčního půjčování (půjčování domů)

OSOBY S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM A DUŠEVNÍM ONEMOCNĚNÍM

- nabídka služeb je přizpůsobována typu a míře postižení
- osoby s lehčími formami mentálního postižení; děti s poruchami učení a pozornosti, ADHD, vývojovými poruchami chování; děti a dospělí s duševním onemocněním
- **Studentské stáže** v KJM / organizace Rytmus
- **Programy pro školy** – Autistická škola (MŠ, ZŠ a PŠ v Černovicích, ZŠ a SŠ Gellnerka v Jundrově, ZŠ Sekaninova v Husovicích ad.
- Realizují pobočky Židenice, Mahenův památník, Lesná, ÚK ad.; spolupráce se školními asistenty
- **expresivní integrační terapie, muzikoterapie** – Hudební knihovna

PŘEKRAČOVÁNÍ FYZICKÝCH BARIÉR

**Bezbariérový pohyb je možný v Ústřední knihovně
a na 26 pobočkách knihovní sítě KJM**

V Ústřední knihovně, Kobližná 4 naleznete bezbariérový vstup, výtah, pomocí něhož se vozičkář dostane do vyšších pater, zvukovou stopu pro nevidomé i toalety pro handicapované.

Od roku 2023 realizujeme v rámci řešených projektů IROP postupné úpravy interiérů v Ústřední knihovně a na vybraných pobočkách, které mimo jiné zvýší komfort osob na vozíku a se sníženou schopností pohybu.

Relevantní pro **osoby na vozíčku, osoby s onemocněním pohybového aparátu**, ale také např. pro **seniory se zhoršenou mobilitou**

NÁVODY NA WEBU

Pro pohyb osob na vozíku v Ústřední knihovně

<https://www.kjm.cz/knihovna-bez-barier>

SLUŽBY PRO CIZINCE A NÁRODNOSTNÍ MENŠINY

- **pobočky** ve **všech městských částech Brna** – blízko k místním komunitám
- **integrační potenciál služeb** městské knihovny nízkoprahovost, volnočasové aktivity, vzdělávání, výpůjční služby, budování cizojazyčného fondu, místo pro setkávání pro všechny
- od roku 2021 nový každoroční **projekt zaměřený na integrační aktivity v KJM** (2021 – MV ČR, 2022 a 2024 – MK ČR, Knihovna 21. století)
- **prezentace aktivit a síťování** (Výbor národnostních menšin, Platforma aktérů integrace při MMB, uspořádali jsme **kulatý stůl** pro lokální aktéry integrace na téma role knihoven v integraci)
- **alternativní zdroje financování** aktivit (nadace OSF, nadace VIA)

SLUŽBY PRO CIZINCE: JAK NA TO?

- **Experimental Art Sessions & Land Art** - integrační výtvarné workshopy, kde je komunikačním jazykem angličtina
- **Integrační hudební terapie a workshopy**
- **Komunitní setkávání** - Komunitní aktivity překlenující kulturní či jazykové bariéry. **Zapojení dobrovolníků – gatekeeperů** z různých cizineckých komunit či národnostních menšin
- Inzerování přes **sociální sítě**, na **webu** knihovny, **zapojení organizací** zaměřených na služby pro cizince a dobrovolnictví
- Cílem je **budovat komunitu, umožnit setkávání lidí žijících v Brně**, ať už jsou odkudkoli
- Předpokládaný dopad je **získání sítě dobrovolníků**, také **kvalifikovaných**; umožnit **smysluplné trávení volného času** také potenciálním návštěvníkům knihovny, kteří mají **jiný mateřský jazyk**, než češtinu, **umožnit cizincům** žijícím v Brně **navázat přátelské vazby s majoritou**
- **Rozvoj týmu** – školení, jazykové vzdělávání, síťování, zapojení zaměstnanců „v první linii“ – vždy je zde potenciál pro rozvoj

STŘEDISKO EUROPE DIRECT

Informační středisko zaměřené na témata EU, mezinárodních mobilit, kulturní a vzdělávací aktivity pro angl. mluvící

<https://www.europedirect.cz/info-centra/detail/1-brno>

OSOBY SOCIÁLNĚ ZNEVÝHODNĚNÉ

- služby knihovny jsou z podstaty **nízkoprahové** – většina z nich je zdarma nebo jen za nízký poplatek
- **zdarma** je pobyt na všech provozech, přístup k internetu – nejsou podmíněny registrací
- běžné programy pro veřejnost jsou dostupné zdarma (kulturní, vzdělávací, workshopy, besedy, koncerty, výstavy)
- **ceník obsahuje slevy** pro seniory, zdravotně tělesně postižené, ukrajinští uprchlíci se mohou registrovat zdarma
- **Dílny pro žáky ZŠ potýkající se se soc. znevýhodněním** - v současnosti pravidelně pořádá např. Mahenův památník (spolupráce se ZŠ Sekaninova, Dětský domov Jílová, ZŠ Cacovická zaměřená na podporu začleňování ukrajinských žáků do hlavního vzdělávacího proudu), Ústřední knihovna (ZŠ Křenová, ZŠ Osmeč)

DĚKUJI ZA POZORNOST 😊

Mgr. Olga Čejková

www.kjm.cz

marketing@kjm.cz

Knihovna
Jiřího Mahena
v Brně

